

Epifani. 3. søndag efter de 3

Matthæus 4:12-23. Esajas 9:1-4.

Epifanitiden, tiden efter historierne om Jesu fødsel i Betlehem, skal hjælpe kirken til at forstå, hvem og hvad Jesus er. Evangelieteksten fra Matthæus 4:12-23 knytter forbindelsen fra tiden, sammen med Johannes Døberen, til tiden, hvor Jesus slår sig ned i Kapernaum, kalder sine disciple og begynder sin forkyndelse rundt omkring i Galilæa.

I det sidste års tid i Danmark, har forskellige kirker og kirkelige organisationer været engageret i en kampagne, som kaldes: ”Lad os tale om tro.” Det lyder jo meget interessant. Men en samtale om tro, uden at angive, hvorfra troen har sit udspring og inspiration, bliver en samtale i alle mulige retninger, dog med den fællesnævner, at det handler om at tro på eksistensen af en åndelig verden, der er udover det fysiske og materielle.

Mennesker har altid været religiøse dyr, som finder på mytologier og religion, hvis ikke mennesker allerede har en religion og/eller myter, som giver de grundlæggende værdier. Sådan har Platon beskrevet os. Jødedommen ligeså, hvilket vi ser hos Paulus i Romerbrevets første kapitel. Endelig har Sigmund Freud i moderne tid udviklet opfattelsen, at mennesker finder på religioner og opfattelser om den åndelige verden. Grundtvig tilskrev det menneskets forestillingsevne og fantasier at gøre sig tanker ud over det, der kan måles og vejes.

Den første og eneste trosbekendelse, vi finder i de fire evangelier, er: ”Jesus Kristus er Herre.” Det var den bekendelse af den kristne tro, som var formuleringen i de første tre hundrede år af kirkens historie. Den bekendelse var en trosbekendelse, en omskrivning af den dominerende trosbekendelse i Romerriget, at Kejseren er Herre. Med den bekendelse blev det sagt, at Kejseren er autoriteten, der stadfæster alle værdier, og det på en sådan måde, at Kejserens status er guddommelig og har guddommelig betydning og vægt i sociale og samfundsmæssige forhold. Nej, sagde de kristne, Jesus er den, Esajas omtaler som Herrens Tjener, og han er autoriteten, der for os stadfæster alle værdier, som vi bygger vort liv på og har fuldt tillid til. Ateister, kaldte romerne de kristne, og hvis de ikke ændrede deres bekendelse til ”Kejseren er Herre,” blev de kastet for løverne i Colosseum i Rom. De kristne holdt fast i: ”Jesus Kristus er Herre.” Det var den trosbekendelse, som gjorde dem kristne, ”små-kristusser.”

Den kristne tro adskiller sig fra de almindelige og udbredte religiøse forestillinger, at vi skal tro på en åndelig verden, som eksisterer parallelt med og immanent den verden, der er vores. Den kristne tro begynder ikke hverken åndeligt eller filosofisk, den kræver ikke stillingtagen til den umulige forestilling om en mytologisk virkelighed, en overnaturlig virkelighed. Derfor er det så svært at finde mål og mening i en almen samtale om tro, for hvad er det for en tro, vi taler om, og hvad er indholdet i den tro, som vi ønsker at tale om?

På den baggrund er det så vigtigt at opdage, at kristendommens budskab begynder med historien om en mand, et rigtigt menneske, som levede i historisk tid i et bestemt geografisk område. Det er hverken særligt religiøst eller åndeligt. Det er konkret, materielt og genkendeligt fra alle andre menneskers liv. Mennesket hedder Jesus.

Matthæus 4:12-23 er vigtig i beskrivelsen af de konkrete og fysiske ting, der udgør rammerne for Jesu liv og virke. Det er som menneske og i menneskelige og materielle rammer, at Jesu budskab skal forstås. Det er som menneske, at Jesus udfører gerninger, der har betydning for os. Og det er mennesket Jesus, vi skal lære at kende og forstå, hvis vores tro skal udvikle sig til, at vi også har tillid til, at denne ”Jesus er vores Herre.”

I første omgang handler det ikke om at filosofere og gøre sig forestillinger om det guddommelige og åndelige og mytologiske, som nogen holder for sandheder. Det handler om at se og forstå mennesket Jesus og hans liv.

Så sker det, nogle gange, at nysgerrigheden på Jesus og fascinationen over historien om ham, indeholder det potentiale, at pludselig indser vi, at han er, som Matthæus skriver flere steder: "Mere end," det vi ser og indser. Det skete også i Galilæa, hvor mennesker var slået af forundring over hans forkyndelse, hvad han sagde, og over hans gerninger, hvordan han hjalp mennesker. Den forundring over det ekstraordinære og usædvanlige ved Jesus, var begyndelsen på det, som mennesker kaldte "tro." Det var også indholdet i bekendelsen: "Jesus Kristus er Herre," ikke Kejseren. Det var også den nysgerrighed og fascination over den historiske Jesus, som gjorde, at de første disciple blev kaldet til at være menneskefiskere. Godbidderne på fiskeredskaaberne, til at fange mennesker, skulle netop være historierne om den historiske Jesus.

Dette træk ved kristendommen, at det afgørende grundlag er historierne om Jesu menneskelige liv i et kendt geografisk område, er årsagen til, at fagteologer har sagt, at kristendommen er ingen religion i den betydning, at religion er menneskers søgen efter guddommen, menneskers stræben efter det åndelige og overnaturlige. Nej, kristendommen er modsat, det er historien om Guds søgen efter mennesker, Guds stræben efter mennesker, gennem et menneske, nemlig Jesus, den inkarnerede guddom. Det er Gud, der bliver et rigtigt menneske, for i dette rigtige menneske, at vise os, hvem Gud er.

Epifanitiden skal lære kirken om den Jesus, som blev født i julen. Matthæus 4:12-23 tager os med til Kapernaum i Galilæa, hvor manden Jesus ben Josef levede og prædikede, og hvor mennesker efterhånden opdagede, at han var "mere end" de fleste, at han var, tør vi sige det umulige, at han var Gud selv? At tro på Jesus er at have tillid til hans person og historie.

Salmeforslag:

69. Kristus er verdens lys

71. Jesus, store sjæleven